

TieVie- asiantuntijakoulutuksen orientaatio ja osallistujien esittely

Paula Airaksinen ja Merja Ruotsalainen

Oulun yliopisto

31.8.2006, Oulu

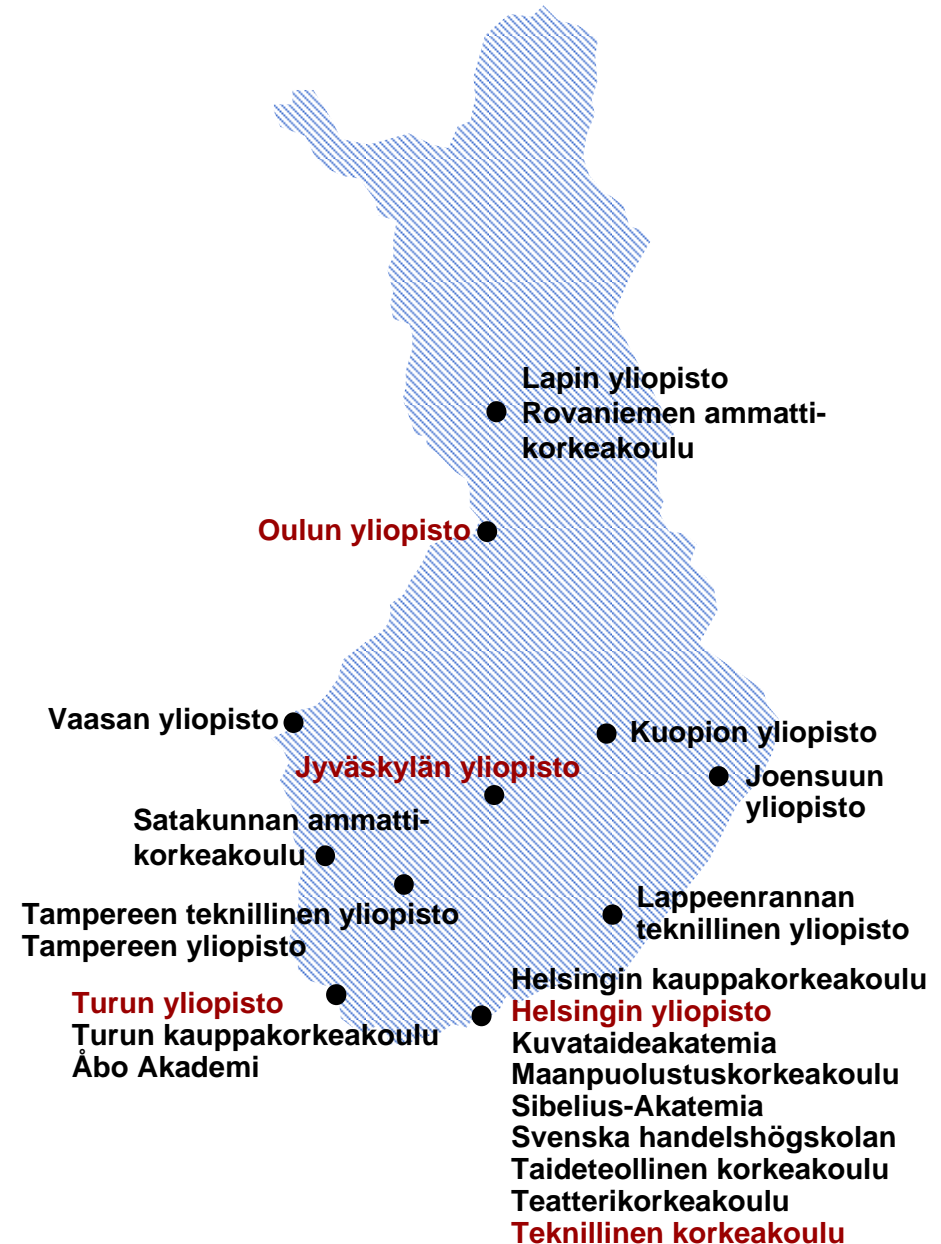
Mikä on TieVie?

- Valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön koulutus
- Virtuaaliyliopistohanke (tukipalveluhanke)
  - » Ensimmäinen kausi 2001 - 2003
  - » Toinen kausi 2004 - 2006
- Koulutusta toteuttaa 5 yliopiston muodostama verkosto (OY, HY, JY, TKK, TY)
- Koulutus on tarkoitettu kaikkien Suomen yliopistojen henkilökunnalle
- Toteuttaa vuosittain TieVie-asiantuntijakoulutusta (15 op), aikaisemmin TieVie-kouluttajakoulutus (10 ov)
- Vuosina 2001 - 2005 toteutettiin myös TieVie-koulutusta (5 ov)

TieVie-yhteisö

- **Osallistujat** (5 ov + 10ov/15op)
  - » v. 2001–2002 (200 + 60 hlöä)
  - » v. 2002–2003 (160 + 80 hlöä)
  - » v. 2003–2004 (120 + 100 hlöä)
  - » v. 2004–2005 (120 + 100 hlöä)
  - » v. 2005–2006 (100 hlöä 15op)
  - » v. 2006–2007 (100 hlöä 15 op)

Yhteensä: (5 ov: 600, 10ov/15op: 540)
1140 hlöä
- **Suunnitteluryhmä (12 hlöä)**
  - koordinaatio OY:ssa
- **Mentorit korkeakouluissa (24 hlöä v. 2006)**
- **Kouluttajat, verkkotuutorit, seminaarialustajat, materiaalin-tuottajat (n. 150 hlöä)**
- **Yhteyshenkilöt yliopistoissa (21 hlöä)**

TieVie-suunnitteluryhmä

- **Helsingin yliopisto:** Mari Jussila ja Pauliina Kupila, opetusteknologiakeskus,
- **Jyväskylän yliopisto:** Antti Auer, Hanna Frilander ja Markku Närhi, virtuaaliyliopistohanke,
- **Oulun yliopisto (koordinaatio):** Paula Airaksinen ja Merja Ruotsalainen, opetuksen kehittämissyksikkö,
- **Teknillinen korkeakoulu:** Anna-Kaarina Kairamo ja Taru Valovirta, opetuksen ja opiskelun tuki sekä
- **Turun yliopisto:** Tomi Jaakkola, opetusteknologiayksikkö, Päivi Laine, matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta ja Matti Lappalainen, opetuksen kehittäminen.

TieVie-asiiantuntijakoulutuksen tavoitteet

- tavoitteena syventää ja laajentaa osallistujien tvt:n opetuskäytön asiantuntemusta.
- koulutuksen myötä osallistujat saavat valmiuksia opetuksen, oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Koulutus antaa valmiuksia esimerkiksi kehittää oman yksikön opetusta, toteuttaa verkostoituneesti opetuskokonaisuuksia tai toimia tvt:n opetuskäytön kouluttajana, konsulttina, ohjaajana, koulutussuunnittelijana tai tukihenkilönä.

Koulutuksen teemat

- organisatorinen ja pedagoginen kehittäminen korkeakoulussa
- tv:n opetuskäytön laadun kehittämiseen ja sen arviointiin liittyvät kysymykset
- teknologinen kehittäminen
- verkostoitunut toiminta

TieVie-asiiantuntijakoulutuksen rakenne

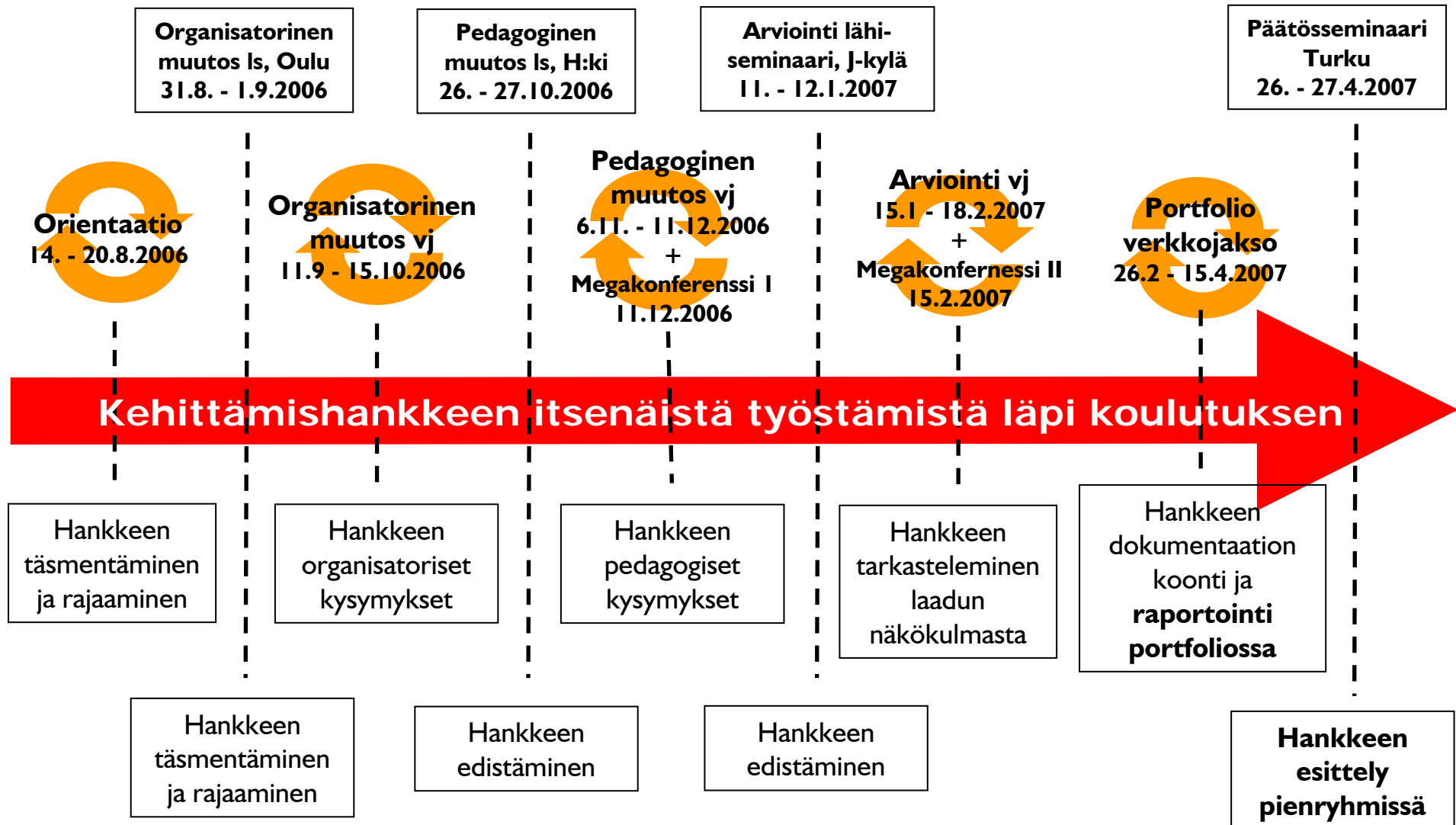

Kehittämishanke

- Kehittämishankkeen suunnittelu ja toteuttaminen toimii koulutuksen punaisena lankana
- Kehittämishanke on tärkeää kytkeä osallistujan omiin työtehtäviin ja oman organisaation toimintaan.
- Laajuus:
  - » 2 op, joka sisältää itsenäisesti tehtävän tvt:aa soveltavan opetuksen kehittämishankkeen työstämisen sekä kehittämishankkeiden tueksi paikallisesti järjestettävän mentoroinnin
  - » Kehittämishanketta tuetaan verkkojaksoilla ja lähiseminaareissa erilaisilla tehtävillä, jotka sisältyvät ko. osioiden mitoitukseen

Kehittämishankkeen eteneminen

Seminaarin ohjelma

- <http://tievie oulu.fi/tievieasiantuntijakoulutus/ohjelmaoulu.htm>

TieVie-asiantuntijakoulutuksen 2006 sosiometriaa...

- Mukana 98 osallistujaa
  - » 74 % naisia ja 26 % miehiä
- Osallistujia mukana lähes kaikista maamme yliopistoista (18 yliopistosta) sekä 2 ammattikorkeakoulusta

Kokemuksia tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytöstä - Orientaatio-jakson kartoituksen satoa 1/3

- **Tvt:n avulla opiskelu**
  - » 82 % Kyllä.
  - » 17 % Ei.
- **Tvt:n avulla opettaminen?**
  - » 82 % Kyllä.
  - » 16 % Ei.
- **Videoneuvottelun käyttö**
  - » 46 % Kyllä.
  - » 53 % Ei.
- **Verkossa opettaminen tai tuutorina toimiminen?**
  - » 63 % Kyllä.
  - » 34 % Ei.
- **Verkossa opiskelu**
  - » 71 % Kyllä.
  - » 26 % Ei.
- **Verkko-oppimis-ympäristöjen käyttö opettajana tai tuutorina**
  - » 68 % Kyllä.
  - » 27 % Ei.
- **Verkko-oppimis-ympäristöjen käyttö opiskelijana**
  - » 65 % Kyllä.
  - » 30 % Ei.

Kokemuksia tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytöstä - Orientaatio-jakson kartoituksen satoa 2/3

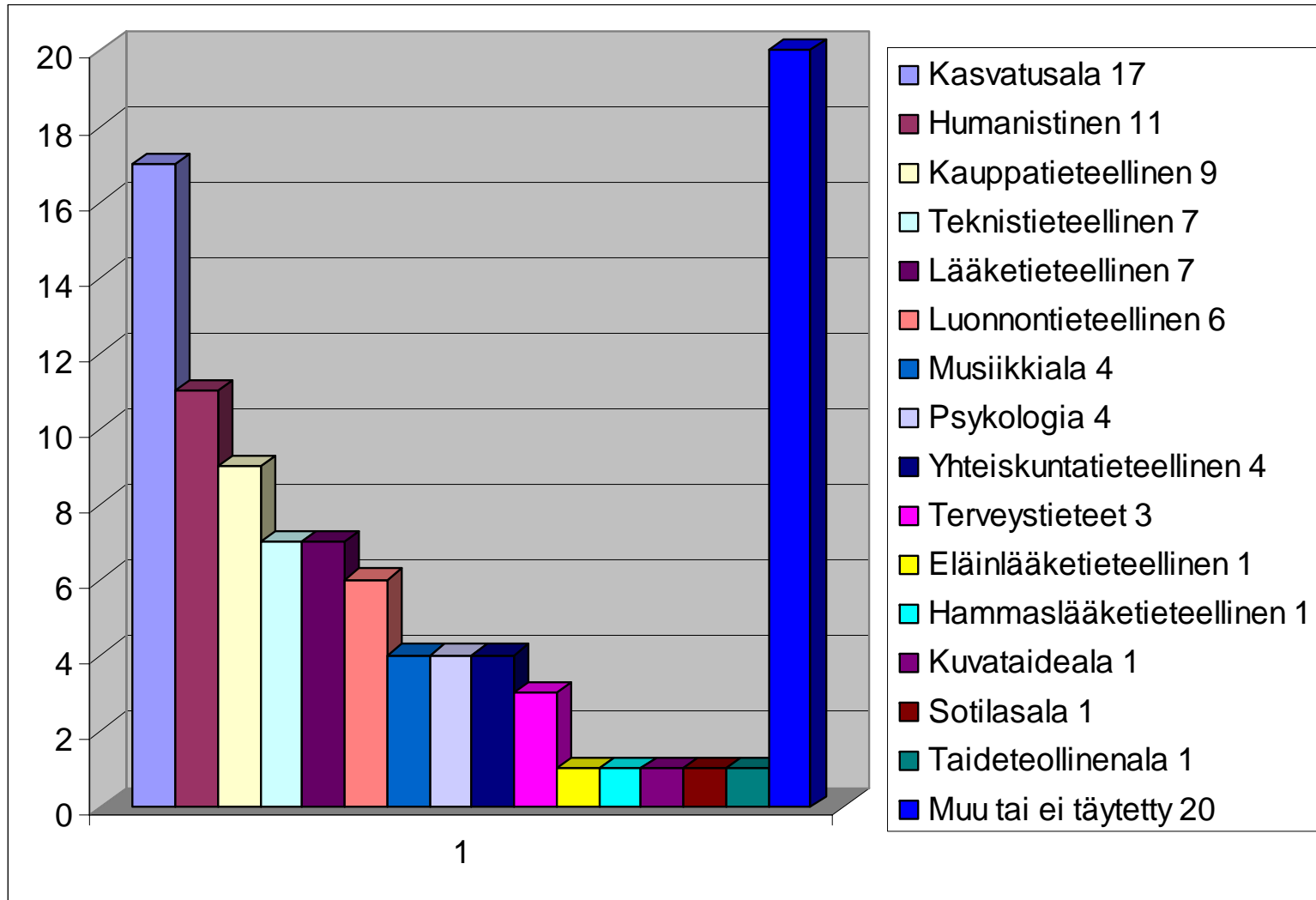
- **Hyvät opiskelukokemukset** liittyvät joustavuuteen
- **Huonot kokemukset** liittyvät
  - » huonoon suunnitteluun,
  - » työkalujen ja tekniikan toimimattomuuteen tai väärinkäyttöön sekä
  - » jäsentymättömyyteen tai sekavuuteen

→ suunnittelun merkitys korostuu, ja tekniikan tulee olla auttava väline, ei itsetarkoitus!
- **Verkkokeskustelu** on ollut väkinäistä tai puuroutuvaa, ja vuorovaikutuksen aikaan saaminen voi olla tuskaisen vaikeaa
- Toisaalta verkko **mahdollistaa vuorovaikutuksen**, kokemusten vaihdon, verkostoitumisen ja vuorovaikutuksen lisäämisen!
- Verkko-opiskelu vie paljon aikaa → **mitoitus** tärkeää.
- **Motivaatiota** voi olla hankala löytää kasvottomassa koulutuksessa. → Ohjaus vaatii panostusta - **sitouttaminen** haasteellista, mutta avainasemassa.
- **Ajankäyttö** ongelmana - mistä löytää aikaa tuottaa materiaalia tai osallistua keskusteluihin tai antaa opiskelijoille henkilökohtaista palautetta?
- Toisaalta kerran tehtyä materiaalia tai rakennetta voi **käyttää uudelleen**.

Kokemuksia tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytöstä - Orientaatio-jakson kartoituksen satoa 3/3

Moodle Frontier
Otavan Opiston Nexus WorkMates (Työporukka)
Knowledge Forum Lotus learningspace
Dyn3W Blackboard Peda.net
Mimerdesk **Optima** FLE PingPong Virtualia
WebSp Puolustusvoimien koulutusportaali BSCW Sonera eXperience
OurWeb A&O HumapTools
lisäksi omatekoiset tai avoimiin tietoverkkoihin perustuvat järjestelmät
Palmenian ympäristö Verkkosalkku Drubal Efodi
R5 Generation **WebCT** Sakai

Osallistujat tieteenaloittain

Osallistujat korkeakouluittain

Osallistujat juonneryhmittäin

- **Opetuksen uudistajat I -juonne (17 osallistujaa)**
  - » Vetäjät Paula Airaksinen (OY) ja Mari Jussila (HY)
- **Opetuksen uudistajat II -juonne (17 osallistujaa)**
  - » Vetäjät Markku Närhi (JY) ja Taru Valovirta (TKK)
- **Opetuksen uudistajat III -juonne (17 osallistujaa)**
  - » Vetäjät Tomi Jaakkola (TY) ja Merja Ruotsalanen (OY)
- **Rakenteiden ravistelijat -juonne (26 osallistujaa)**
  - » Vetäjät Antti Auer (JY) ja Pauliina Kupila (HY)
- **Verkostojen virittäjät -juonne (19 osallistujaa)**
  - » Vetäjät Anna-Kaarina Kairamo (TKK) ja Päivi Laine (TY)

**TieVie-asiiantuntijakoulutuksen
pedagogiset ja
toiminnalliset periaatteet**

Avoimuus

Asiantuntijuus

VERKOSTOITUMINEN

**YHTEISÖLLISYYS JA
YHTEISTOIMINNALLISUUS**

Osallistujalähtöisyys

Prosessikeskeisyys

Reflektio

Kokemuksellisuus

Läpäisyperiaate

**Pedagogisten,
teknologisten ja
organisatoristen
näkökulmien
integrointi**

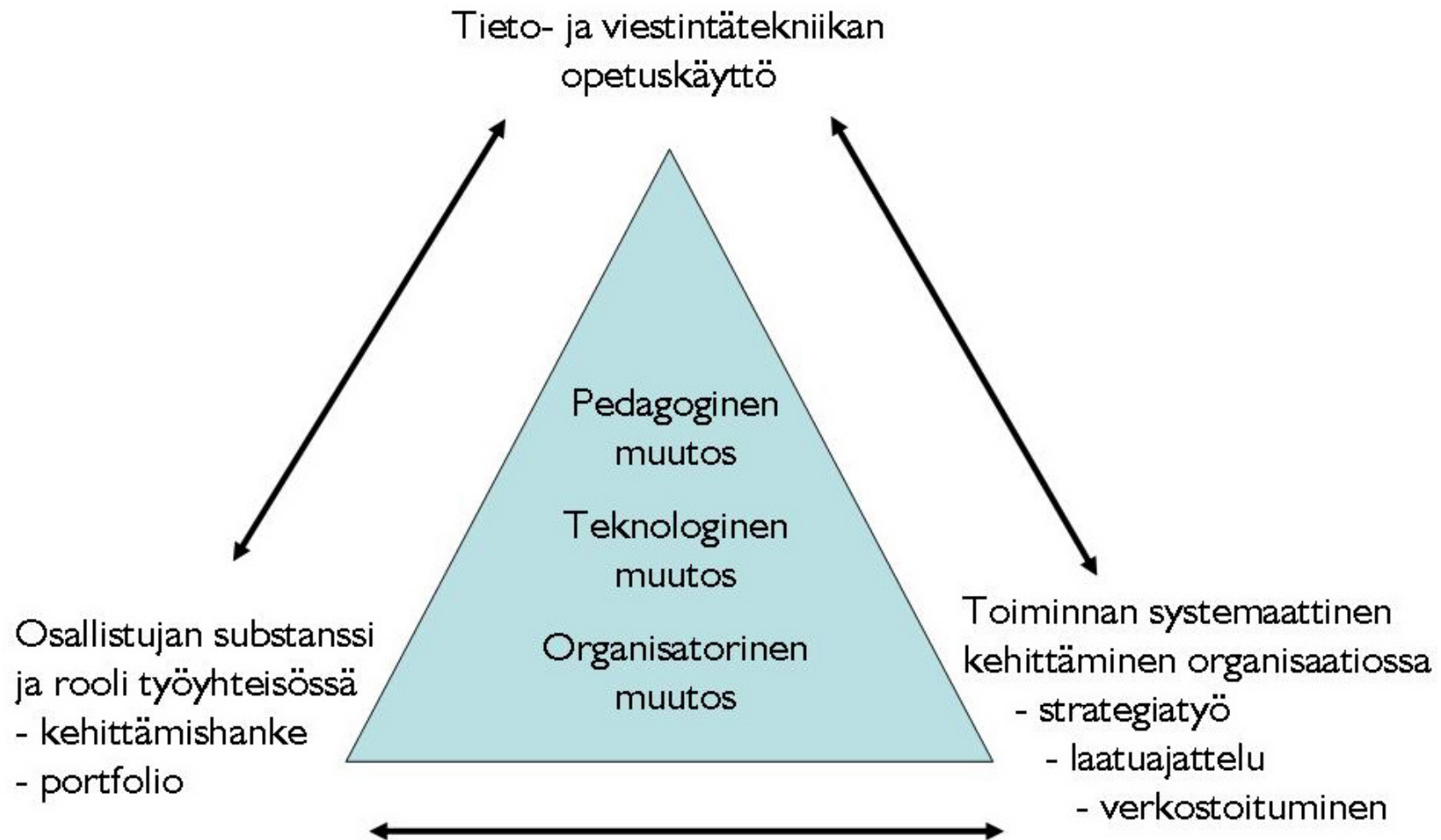
Autenttisuus

Tekemällä oppiminen

Avoimuus

- osallistuminen mahdollista kaikille Suomen yliopistojen henkilökunnalle. Tänä vuonna tarjottu myös ammattikorkeakoulujen henkilökunnalle.
- läpinäkyvyys: koulutuksen sisällöt ja opiskelun eteneminen dokumentoidaan TieVie-portaaliin (kaikille avoin)
- palaute on kaikkien osallistujien luettavissa
- maksuttomuus yliopistojen osallistujille

Eri näkökulmien integrointi

Verkostoitunut opetus

- eri korkeakoulujen ja tieteenalojen yhteistyön lisääminen
- tieteiden välisen ymmärryksen ja yhteisten toimintamallien edistäminen
- tavoitteena korkeakouluopetuksen laadun parantaminen ja monipuolistaminen - ei etäopetuksen määrän lisääminen

Yhteisöllisyys

- erilaisten vuorovaikutustilanteiden rakentaminen ja asiantuntijayhteisön muodostumisen tukeminen
- työskentelymuodot on rakennettu yhteistoiminnallisuutta tukeviksi / edellyttäväiksi
- yhteisen kielen etsiminen (merkityksen neuvottelu) monitieteisessä yhteisössä
- yhdessä tekeminen mahdollistaa hiljaisen tiedon välittymisen

Erilaiset ryhmät yhteisöllisyyden tukena

■ Paikalliset mentorryhmät

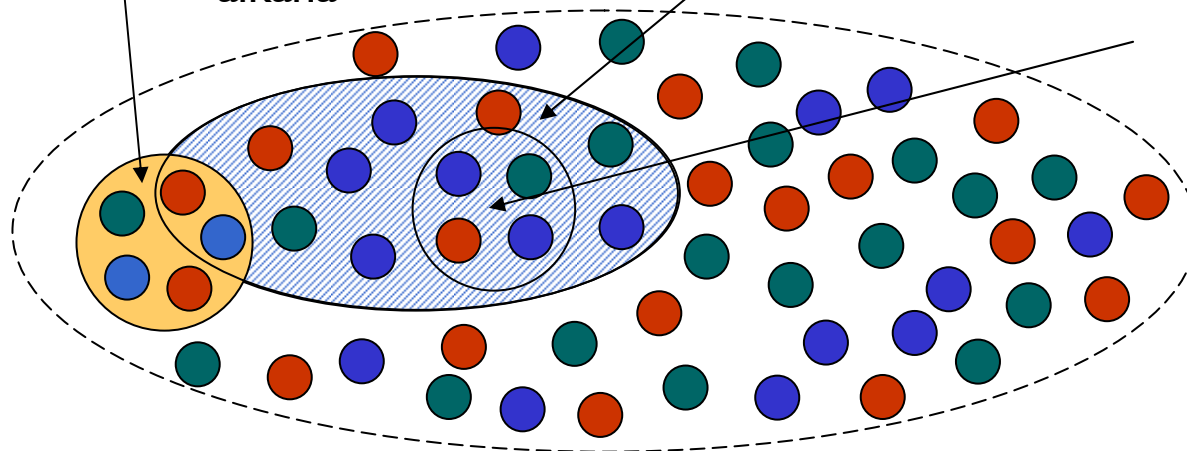
- » yliopistoittain muodostettuja 5–10 hlön ryhmiä
- » kokoonkutsujana ryhmän ohjaaja (mentori)
- » tavoitteena osallistujien kehittämishankkeiden tukeminen
- » kokoontuvat 4–5 kertaa koulutuksen aikana

■ Valtakunnalliset juonneryhmät

- » n. 20 hlön ryhmiä
- » hyödynnetään verkkojaksoilla ja lähiseminaareissa
- » osallistajat valitsevat itse juonteensa oman kiinnostuksensa ja kehittämishankkeen perusteella

■ Valtakunnalliset vertaisryhmät

- » 4–5 hlön ryhmiä
- » hyödynnetään verkkojaksoilla ja lähiseminaareissa
- » muodostetaan lähiseminaarissa osallistujien oman ryhmäytymisen kautta juonneryhmien sisältä

Reflektiivisyys

- erilaisten verkostoituneiden työtapojen ja työskentely-ympäristöjen kokeilu ja tutkiminen
- kriittinen, realistinen suhtautuminen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöön ja sen todellisen lisäarvon etsiminen
- vanhojen toimintamallien kyseenalaistaminen ja uusien luominen
- oman osaamattomuuden tutkiminen ja ”ongelmapuheille” otollisen ilmapiirin luominen

Autenttisuus

- kehittämishanke keskiössä: opittavia asioita tarkastellaan hankkeen avulla eri yhteyksissä ja eri näkökulmista → prosessikeskeisyys
- osallistujien aitoja, todellisesta elämästä kumpuavia ongelmia ratkotaan yhdessä, monitieteisessä asiantuntijayhteisössä
- tekemällä oppiminen
- omakohtainen kokemus verkko-opiskelusta opettajan ja opiskelijan roolissa
- pitkäkestoisuus

Osallistujälähtöisyys

- koulutuksen sisällöt ja käsiteltävät teemat nousevat osaksi osallistujien omista hankkeista ja kiinnostuksen kohteista
  - osallistujat tuottavat itse koulutuksen sisältöä
  - osallistujien omat ja ryhmien yhteiset tavoitteet keskeisiä
  - osallistujapalautetta kerätään koko koulutuksen ajan ja se pyritään ottamaan huomioon koulutuksen suunnittelussa
- sitoutuminen ja vastuullisuus tärkeää

Koulutuksen suorittaminen edellyttää

- aktiivista osallistumista lähiseminaareihin, verkkojaksotyöskentelyyn sekä juonne- ja vertaisryhmän toimintaan,
- kirjallisuuteen ja koulutusmateriaaliin perehtymistä ja reaktiopaperien kirjoittamista,
- kehittämishankkeen toteuttamista ja
- portfolion laatimista koulutuksen aikana.

Ohjeeksi matkan varrelle

- Merkitse kaikkien lähiseminaarien päivämäärät ja verkkopaksojen aikataulusuositukset kalenteriisi
- Tee tehtävät ajallaan; kasaantuneita rästitehtäviä ei ole mukava tehdä koulutuksen lopussa
- Aloita myös kehittämishankkeesi työstäminen heti
  - » mieti, mitä aiot/ehdit saada koulutuksen kuluessa aikaiseksi
  - » rajaa hanke riittävän pieneksi tai jaa se sopivan kokoisiin osa-kokonaisuuksiin
  - » keiden kanssa voisit tehdä yhteistyötä hankkeessasi
  - » selvitä, tarvitsetko tukea tai erillistä rahoitusta hankkeellesi tai jollekin sen osa-alueelle
- Aloita reflektointi heti: kirjaa ylös lähiseminaareista, verkkopaksoilta, juonne-, vertais- ja mentorryhmätyöskentelystä sekä kirjallisuudesta saamiasi ideoita, ajatuksia ja kommentteja → raaka-ainetta portfolioon
- Ota koulutuksesta kaikki irti - tutustu, verkostoidu ja kerro hankkeestasi mahdollisimman monelle
- Ole aktiivinen ja rakentavan kriittinen, **kysy**, jos et ymmärrä

